

DECIZIE

22 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Novac

Judecătorii

Tatiana Vieru, Nadejda Toma

Ion Guzun, Ion Corolevschi

examinînd recursul declarat de către Primăria comunei Trușeni, municipiul Chișinău, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Leășuc împotriva Primăriei comunei Trușeni, municipiul Chișinău și Consiliului comunal Trușeni, municipiul Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de către Andrei Leășuc, casată integral hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 01 noiembrie 2013 și emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2013, Andrei Leășuc a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău și Consiliului com. Trușeni, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că din anul 1964, a activat în calitate de medic veterinar-șef în gospodăriile din Republica Moldova, iar din anul 1982 pînă în anul 1990, a lucrat în sovhozul Trușeni. Ulterior, el, fiind concediat din funcția de medic veterinar, a continuat să lucreze în bază de contract.

Menționează că la 31 martie 1994, la cererea sa, Comisia funciară raională Strășeni, prin hotărâre, a obligat Primăria com. Trușeni să-l includă în lista cetățenilor, care vor fi împroprietăriți cu pămînt conform art. 12 din Codul funciar, ca muncitor al gospodăriei agricole din localitate.

Susține că pînă în prezent, prin multiplele cereri adresate, Consiliul com. Trușeni și Primăria com. Trușeni se eschivează de la executarea hotărârii Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 prin emiterea actului administrativ.

Afirmă că la 13 februarie 2013, ca rezultat al sesizării depuse de către el la Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului RM, aceasta a confirmat faptul că hotărârea Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 este obligatorie pentru pârâți, iar neexecutarea acesteia de către Primăria com. Trușeni

constituie o abatere gravă de la prevederile legii, care echivalează cu o expropriere forțată, neîntemeiată și fără justă cauză.

La 01 aprilie 2013, el, în urma sesizărilor înaintate, a recepționat răspunsul Agenției Proprietății Publice din cadrul Ministerului Economiei, prin care se confirmă dreptul său la cota-parte valorică din întreprinderea agricolă din localitate.

Invocă că la 03 iulie 2013, el s-a adresat în mod repetat la Primăria com. Trușeni și Consiliul com. Trușeni, prin care a solicitat executarea hotărârii Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 prin emiterea actului administrativ cu privire la atribuire în proprietate privată a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha de teren arabil, însă prin răspunsul din 08 august 2013, Primăria com. Trușeni l-a informat că începând cu 01 mai 1999, cererile pentru atribuirea cotelor de teren echivalent nu se precaută.

Consideră că acțiunile pârâtului sunt ilegale și neîntemeiate, având în vedere faptul că ulterior, acesta a scos la licitație 29 hectare de pământ spre vânzare.

De asemenea, consideră că neexecutarea hotărârii Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 este un abuz și o expropriere forțată. Conform înscrierilor din carnetul de muncă și reieșind din hotărârea Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994, el urmează să beneficieze de dreptul la cota de teren echivalent, deoarece se întrunesc condițiile impuse de art. 12 din Codul funciar.

Prin urmare, solicită recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/07/1-24/566 din 08 august 2013 privind atribuirea în proprietate privată a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău, obligarea Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău de a-i elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru cota de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău și încasarea din contul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 01 noiembrie 2013 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014 a fost admis apelul declarat de către Andrei Leășuc, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă, a fost recunoscut ilegal refuzul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/07/1-24/566 din 08 august 2013 privind atribuirea în proprietate privată lui Andrei Leășuc a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău, a fost obligată Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău să elibereze lui Andrei Leășuc titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru cota de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău și au fost încasate din contul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău în beneficiul lui Andrei Leășuc cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

La 10 iunie 2014, în termenul prevăzut de lege, Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurenta Primăria com Trușeni, mun. Chișinău, în motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Menționează că instanța de apel a ignorat prevederile art. 14 din Legea contenciosului administrativ.

Susține că instanța de apel eronat a constatat că Andrei Leășuc în repetate rânduri a solicitat de la Primăria com. Trușeni atribuirea cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha, deoarece la dosar lipsesc probe, ce ar confirma faptul că Andrei Leășuc s-a adresat în termen cu solicitarea în cauză.

Afirmă că Andrei Leășuc s-a adresat la Primăria com. Trușeni abia la 03 iulie 2013, adică după ce au trecut mai bine de 21 ani, perioada în care el nu a intenționat să solicite atribuirea cotei de teren.

Invocă că conform art. II alin. (3) din Legea nr. 173-XIV din 22 octombrie 1998 pentru modificarea și completarea Codului funciar, pretențiile ce țin de atribuirea cotelor de teren echivalent vor fi prezentate primăriilor pînă la data de 01 mărie 1999. După expirarea acestui termen, pretențiile nu vor fi examinate. Deci, cererile privind atribuirea cotelor de teren nu se mai precaută.

Mai invocă că intimatul nu s-a adresat la Primăria com. Trușeni cu cerința de a i se atribui cota de teren echivalent în proprietate cu suprafața 0,71 ha pînă la 01 ianuarie 1999, perioada în care s-a stins dreptul la acțiune.

Menționează că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că Andrei Leășuc a lucrat pe teritoriul comunei Trușeni, sovhozul Trușeni, în perioada anilor 1982-1990, adică numai 8 ani (vechime în munca de 8 ani), fapt ce nu întrunește condițiile integrale stabilite de Codul funciar pentru împroprietărirea cu teren echivalent.

Susține că din actele pricinii s-a constatat că judecarea pricinii în instanța de apel a avut loc în lipsa reprezentanților Primăriei comunei Trușeni, acestea nefiind înștiințați privitor la locul, data și ora ședinței de judecată. Din aceste considerente, în ședința instanței de apel, Primăria comunei Trușeni a fost lipsită de posibilitatea de a participa în ședința de judecată, de a-și apăra drepturile și interesele sale, fiind încălcat principiul contradictorialității și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 01 octombrie 2014 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Prin referința depusă la 02 octombrie 2014 Andrei Leășuc a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții de Apel Chișinău consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării pricinii s-a constatat că din anul 1964, intimatul Andrei Leășuc a activat în calitate de medic veterinar-șef în gospodăriile din

Republica Moldova, iar din anul 1982 pînă în anul 1990, a lucrat în sovhozul Trușeni. Ulterior, el, fiind concediat din funcția de medic veterinar, a continuat să lucreze în bază de contract.

La 15 martie 1994, Andrei Leășuc a depus la Comisia funciara raională Strășeni o cerere, prin care a solicitat atribuirea în proprietate privată a cotei de teren, ce i se cuvine conform legislației în vigoare (f. d. 5).

Prin hotărârea Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 a fost obligată Primăria com. Trușeni să-l includă pe Andrei Leășuc în lista cetățenilor care vor fi împrăprietăriți cu pămînt conform art. 12 din Codul funciar, ca muncitor al gospodăriei agricole din localitate (f. d. 6).

Din materialele dosarului rezultă că la 03 iulie 2013, Andrei Leășuc a depus la Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău și Consiliul com. Trușeni, mun. Chișinău o cerere, prin care a solicitat executarea hotărârii Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 prin emiterea unui act administrativ cu privire la atribuirea în proprietate privată a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha sau achitarea contravalorii terenului solicitat conform art. 2 din Legea nr. 1308-XIII din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului.

Prin răspunsul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/07/1-24/566 din 08 august 2013 a fost informat că începînd cu 01 mai 1999, cererile pentru atribuirea cotelor de teren echivalent nu se precaută.

Înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată, Andrei Leășuc a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/07/1-24/566 din 08 august 2013 privind atribuirea în proprietate privată a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău, obligarea Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău de a-i elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru cota de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău și încasarea din contul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4000 lei, acțiune care a fost respinsă de către prima instanță.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Andrei Leășuc, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea, a recunoscut ilegal refuzul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/07/1-24/566 din 08 august 2013 privind atribuirea în proprietate privată lui Andrei Leășuc a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău, a obligat Primăria com. Trușeni, mun. Chișinău să elibereze lui Andrei Leășuc titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru cota de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău și a încasat din contul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău în beneficiul lui Andrei Leășuc cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 12 din Codul funciar, comisiile funciare stabilesc cota de teren echivalent care se atribuie în proprietate privată salariaților din întreprinderile zootehnice intergospodărești, inclusiv pensionarilor din aceste unități economice.

Salariaților și pensionarilor din întreprinderile zootehnice intergospodărești, care nu dispun de terenuri agricole supuse privatizării, cota de teren echivalent li se atribuie la locul de trai. Toate operațiunile de atribuire a cotei de teren echivalent se desfășurează, ținându-se cont de situația de la 1 ianuarie 1992. Autentificarea dreptului de proprietate asupra cotei de teren echivalent se face în baza hotărârii autorităților administrației publice locale prin eliberarea unui titlu ce confirmă acest drept.

Conform art. 13 din Codul funciar, primăria, în baza propunerii comisiei funciare și ținând cont de dorința proprietarilor cotelor de teren echivalent, va lua o decizie de atribuire a terenurilor cu un număr egal de grade-hectare sau a terenurilor cu suprafața egală fără a lua în considerare bonitatea solului sau a terenurilor cu suprafața egală, dar luând în considerare bonitatea medie a solului câmpului respectiv.

Primăria satului (comunei) sau orașului eliberează titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru fiecare teren, înregistrează proprietarii terenurilor în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri și, la cererea deținătorului de teren, stabilește hotărârile terenului în natură (pe loc).

Din materialele dosarului rezultă că la 02 aprilie 1996, Andrei Leășuc s-a adresat la Primăria com. Trușeni cu o cerere, prin care a solicitat atribuirea cotei de teren echivalent conform hotărârii Comisiei funciare raionale Strășeni din 31 martie 1994 (f. d. 23), însă neprimind răspuns la cererea sa sau fiindu-i comunicat refuzul de soluționare a acestei cereri, acesta urma să se adreseze în instanța de judecată.

Conform art. II alin. (3) din Legea nr. 173-XIV din 22 octombrie 1998 pentru modificarea și completarea Codului funciar, pretențiile ce țin de atribuirea cotelor de teren echivalent vor fi prezentate primăriilor satelor (comunelor) sau orașelor respective pînă la 1 ianuarie 1999. După expirarea acestui termen, pretențiile nu vor fi examinate.

Ținând cont de prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că refuzul Primăriei com. Trușeni, mun. Chișinău nr. 02/1-24/07/1-24/566 din 08 august 2013 privind atribuirea lui Andrei Leășuc în proprietate privată a cotei de teren echivalent cu suprafața de 0,71 ha în com. Trușeni, mun. Chișinău este legal și, prin urmare, prima instanță temeinic și legal a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Primăria comunei Trușeni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2014 și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 01 noiembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Leășuc împotriva Primăriei comunei Trușeni, municipiul Chișinău și Consiliului comunal Trușeni,

municipiul Chişinău cu privire la contestarea actului administrativ şi obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deţinătorului de teren.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Nadejda Toma

Ion Guzun

Ion Corolevschi